

ZPRÁVY Z ČESKÉ GEOGRAFICKÉ SPOLEČNOSTI

Informace pro členy

Vážená členko, vážený člene České geografické společnosti, pokud jste zároveň s Informacemi ČGS neobdržel/a také časopis Geografie 2013/2, znamená to, že nemáte za letošní rok zaplacený členský příspěvek. Prosíme, učiňte tak nyní (letošní číslo časopisu Geografie obdržíte dodatečně). Číslo účtu společnosti je 1921937329/0800 (Česká spořitelna a. s., Praha 1, Václavské nám. 42; IBAN: CZ40 0800 0000 0019 2193 7329; SWIFT: GIBACZPX), variabilní symbol – nutný pro identifikaci platby – je číslo uvedené na obálce, ve které jste časopis obdržel/a. Pokud nemáte zájem v ČGS dále setrvat, prosím, podejte zprávu na sekretariát společnosti: sekretariát České geografické společnosti, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Albertov 6, 128 43, Praha 2, tel.: 221 951 397, e-mail: dana.fialova@natur.cuni.cz. Běžnou praxí je informovat o aktuálním dění v ČGS členy prostřednictvím elektronické pošty (např. formou tzv. newsletterů), ale bohužel adresář sekretariátu není úplný a plně aktuální, proto prosím, pokud došlo ve vašem případě ke změně e-mailové adresy, nebo z jakéhokoli důvodu nedostáváte elektronické zprávy z ČGS, zašlete váš kontakt na e-mail: dana.fialova@natur.cuni.cz. Děkujeme.

Dana Fialová

Zpráva o jednání HV ČGS v červnu 2013

Hlavní výbor České geografické společnosti (dále HV ČGS) se sešel na svém pravidelném jednání 14. 6. 2013. HV ČGS se opětovně zabýval možnostmi rozdělení členského příspěvku na samostatný členský příspěvek a předplatné časopisu Geografie – Sborník ČGS. Vzhledem k nejednoznačnému postoji Rady vědeckých společností, která se v obecné podobě tímto problémem také zabývá, HV ČGS rozhodl zatím téma odložit do vyjasnění pozice Rady vědeckých společností.

Hlavním bodem jednání byla diskuze geografie jako oboru v rámci nově připravovaných Oblastí vzdělávání v Národním kvalifikačním rámci terciárního vzdělávání na MŠMT. Mezi vymezenými 39 oblastmi vzdělávání není kompletní právě náš obor – geografie. V kategorii Vědy o Zemi je v návrhu pouze geografie fyzická, zatímco sociální geografie tam není vůbec a kartografie se tam objevuje pouze v podobě technické disciplíny společně s geodézií. Proto HV ČGS projednal záležitost se zástupci jednotlivých geografických kateder a na základě této diskuze přijal usnesení, kterým žádá MŠMT o zařazení geografie jako samostatné skupiny mimo skupinu Věd o zemi. Dopis poté podpořila i většina významných představitelů geografie, rektorů, děkanů, proděkanů a vedoucích

geografických pracovišť. Dopis byl poté zaslán náměstkovi ministra školství panu Hrudovi. Vzhledem k razantním změnám na české politické scéně nelze nyní předpokládat, že návrh zákona v podobě, v jaké byl diskutován a předložen, bude podporován i budoucí politickou reprezentací. I přesto je ale nutné hájit pozici geografie jako jednotného oboru v rámci systému vědeckých oborů.

HV ČGS se dále zabýval přípravou dalšího sjezdu České geografické společnosti, kterou uspořádá v roce 2014 Pražská-středočeská pobočka ČGS, a na návrh pořadatele jmenoval organizační výbor sjezdu.

HV ČGS také velmi ocenil přípravu a organizaci letošního ročníku Zeměpisné olympiády, vyjádřil poděkování pořadatelům této prestižní studentské soutěže. Dále provedl na návrh geografických pracovišť některé dílčí změny v redakční radě časopisu Informace České geografické společnosti.

Radim Perlín

Návštěvnost webu geography.cz v uplynulých letech

Pomocí analytického nástroje Google/analytics můžeme sledovat návštěvnost na webových stránkách ČGS. Tento poměrně sofistikovaný nástroj nabízí celou řadu analytických hodnocení návštěvnosti, ale za rok 2012 se soustředíme pouze na některé z nich.

Na hlavním grafu je patrná celková návštěvnost našich webových stránek. Jak je patrné, návštěvnost se měsíčně pohybuje okolo 3 000 návštěvníků za měsíc kromě prázdnin a překvapivě také září, kdy klesá až pod 2 000 návštěv měsíčně. V týdenním cyklu se návštěvnost našich stránek pohybuje mezi 100–200 návštěvami denně, přičemž pochopitelně nejmenší návštěvy jsou o víkendech a svátcích a největší uprostřed pracovního týdne, kdy dosahují až hodnot 400 návštěv denně.

Za celý rok 2012 webovou stránku geography.cz (nebo geografie.cz) otevřelo celkem 32 112 návštěvníků, více než polovina z nich (16 803) byli unikátní návštěvníci, kteří otevřeli naše stránky v roce 2012 pouze jednou. V roce 2011 se na webové stránky ČGS podívalo pouze 24 588 návštěvníků a z toho individuálních bylo 13 525. Z hlediska návštěvnosti narostl provoz na webu mezi roky 2012 a 2013 o 30 %. Ve srovnání s rokem 2010 počet návštěvníků našich webových stránek se prakticky zdvojnásobil ze 17 162 návštěvníků v roce 2010 na 32 112 návštěvníků v roce 2011.

Všichni návštěvníci otevřeli více než 125 000 článků (v roce 2011 pouze 90 000, v roce 2010 pouze 64 900), textů nebo materiálů, které jsou na našem webu dostupné. Počet otevřených stránek narostl mezi roky 2011 a 2012 o 37 %.

Protože webové stránky jsou v českém jazyce, je pochopitelné, že téměř 80 % návštěv pochází z Česka. Teší nás však, že stále více geografů na Slovensku, kde neexistuje jazyková bariéra, také sleduje naše webové stránky. V loňském roce se podíl otevřených stránek ze Slovenska dostal již na 8 % všech návštěv.

Jak často sledujete stránky ČGS <http://geography.cz> vy?

Radim Perlín

31. Fyzickogeografická konference ČGS – Brno 2014

Ve dnech 5. a 6. února 2014 se v Brně v aule Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity opět uskuteční tradiční (mezi)národní setkání geografů, krajinných ekologů a environmentalistů, a to na již 31. výroční konferenci Fyzickogeografické sekce České geografické společnosti, tentokrát s názvem „Fyzická geografie a krajinná ekologie – výzkum, vzdělávání a aplikace“.

Cíl konference je obsažen v jejím názvu: prezentovat především příspěvky týkající se jak teorie a metodologie fyzické geografie a krajinné ekologie, tak využití fyzické geografie při řešení otázek životního prostředí, v ochraně přírody a krajiny, v regionálním rozvoji, při řešení a předcházení konfliktů při využívání krajiny, aplikace krajinného plánování, informace o výsledcích fyzickogeografických, krajinných a environmentálních výzkumů a využití fyzické geografie v geografickém a environmentálním vzdělávání.

Blíží informace a první cirkulář budou zveřejněny na webu České geografické společnosti na podzim tohoto roku.

Vladimír Herber

Týden geografie v Ústí nad Labem

V týdnu od 18.–21. 11. 2013 se uskuteční 8. ročník popularizační akce Severočeské pobočky České geografické společnosti s názvem Týden geografie. Na katedře geografie PřF UJEP v Ústí nad Labem, která je hlavním organizátorem celé akce, bude opět probíhat pestrý program přístupný geografům, studentům i široké veřejnosti. Ústředním tématem letošního ročníku jsou „Severozápadní Čechy“, tedy náš domovský region, jejich přírodní i kulturně-historické aspekty. Kromě zajímavých přednášek vztahujících se k ústřednímu tématu (např. k proměny krajiny Krušnohoří), bude věnován prostor také studentským prezentacím z cest a jejich zážitkům ze zahraničních studijních pobytů. V rámci aktivit projektu NeoCartoLink je v plánu diskuzní setkání odborníků z oblasti školní kartografické tvorby a uživatelů těchto kartografických děl. Dále pak bude představeno pracoviště zajišťující tvorbu státního mapového díla Jihoafrické republiky a státní mapové dílo České republiky, což nabízí zajímavé srovnání. Především učitelé základních a středních škol budou mít v rámci speciálního tzv. Dne geografie (čtvrtek 21. 11. 2013) jedinečnou příležitost vyjádřit své názory na českou školní kartografickou produkci, vyslovit svá přání a požadavky, upozornit tvůrce atlasů na problémy, s nimiž se při práci s atlasy ve výuce potýkají. Den geografie, pojatý jako workshop dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, jim pak nabídne i řadu dalších námětů do výuky.

Máte-li zájem zúčastnit se Týdne geografie nebo jen některé jeho části (např. Dne geografie), obraťte se na organizační výbor akce – registraci a dotazy vyřizuje Mgr. Zuzana Pavlasová, e-mail: zuzana.pavlasova@ujep.cz.

Silvie R. Kučerová, Zuzana Pavlasová, Jan D. Bláha, Jiří Riezner

15. ročník Zeměpisné olympiády v novém plášti

Ve školním roce 2012/2013 měli studenti základních a středních škol příležitost zúčastnit se 15. ročníku Zeměpisné olympiády (dále jen ZO), který přinesl řadu změn. Poprvé jej pořádal tým pracovníků z Geografické sekce Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze ve složení Silvie R. Kučerová (organizační garantka), Miroslav Šobr, Jan Hátle, Jan Kabrda, Tomáš Burda (garanti jednotlivých soutěžních kategorií) a Martina Hupková (grafické práce). Pro kartografické práce byla využita pomoc Jana D. Bláhy z katedry geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Ke zdárnému průběhu celé soutěže, souvisejících aktivit i navazujících příprav a reprezentace na mezinárodních geografických soutěžích však byla potřeba spolupráce s mnoha dalšími odborníky a subjekty, jejichž úlohu postupně specifikujeme.

Počáteční nápor nových situací, problémů a povinností se týmu podařilo poměrně rychle překonat, již v lednovém čísle časopisu Geografické rozhledy vyšlo několik námětů a metodická pomoc pro uspořádání školního kola Zeměpisné olympiády (Kučerová, Šobr, Bláha 2013), které je v samostatné režii učitelů základních a středních škol. Oborový časopis pro učitele zeměpisu Geografické rozhledy je oficiálním partnerem ZO a na jeho stránkách lze nalézt řadu dalších textů a úloh související s touto soutěží.

V březnu a dubnu pak proběhlo okresní a krajské kolo ZO s jednotným celorepublikovým zadáním, které tým organizátorů připravil s pomocí podnětných rad odborných recenzentů/konzultantů soutěžních úloh – Jana Koppa z katedry geografie Fakulty ekonomické Západočeské univerzity v Plzni a Zuzany Pavlasové z katedry geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity J. E. Purkyně

Obr. – Skupinová fotografie soutěžících a jejich pedagogického doprovodu před budovou Přírodovědecké fakulty UK v Praze. Foto T. Petrus

v Ústí nad Labem. Zadání i autorská řešení všech úloh od okresního po ústřední (celostátní) kolo si můžete prohlédnout na internetové stránce ZO <http://www.zemepisnaolympiada.cz>. Internetová stránka na této nové adrese nahradila stránky, které rok fungovaly v rámci portálu České geografické společnosti, odborného garanta ZO. Grafické nároky a požadavky na zcela jinou strukturu si však vynutily vytvořit dílem graficky týmu Martiny Hupkové a specializované firmy stávající webové stránky <http://www.zemepisnaolympiada.cz>, na nichž lze sledovat dění předchozí ročníky ZO, aktuality k veškerému klíčovému dění týkajícímu se ZO a bohatou fotogalerii.

Krajské kolo bylo letos poprvé nejvyšším, tedy finálním soutěžním kolem pro nejmladší věkové kategorie A a B, proto na tomto místě uveďme alespoň vítěze v každém kraji. Tito úspěšní řešitelé měli možnost automaticky postoupit do finále znalostní soutěže Eurorebus společnosti TERRA-KLUB, o. p. s.

Kategorie A: David Koňářík (ZŠ a MŠ T. G. Masaryka, Praha-Ruzyně), Lukáš Hušek (ZŠ a MŠ Křivoklát) a na 2. místě, ale se stejným počtem bodů Vít Gardoň (Gymnázium Příbram), Anežka Plíhalová (ZŠ Sepekov), Benjamin Sklenář (Gymnázium Plasy), Šimon Jelínek (Gymnázium Cheb), Michal Vaňura (Gymnázium Jateční, Ústí nad Labem), Marian Jerinič (ZŠ s RVJ Husova, Liberec), Vít Vitvar (ZŠ Poděbradova, Jičín), Ladislav Nekvinda (Gymnázium Svitavy), Tomáš Zelený (ZŠ Tř. Týnská, Třebíč), Jaroslav Herman (Gymnázium Tř. Kpt. Jaroše, Brno), Martin Mátych (ZŠ 8. května, Šumperk), Michaela Svatošová (Gymnázium M. Koperníka, Nový Jičín).

Kategorie B: David Červený (Gymnázium J. Keplera, Praha), Daniel Justiz (Gymnázium J. Barranda, Beroun), Dominika Jurčová (Gymnázium Prachatic), Ondřej Sterly (ZŠ Chrást), Vojtěch Laitl (Gymnázium Ostrov), Daniela Ulrichová (ZŠ s RVMPB Buzulucká, Teplice), Ondřej Tesař (ZŠ Aloisina výšina, Liberec), David Holubec (Gymnázium Trutnov), Heřman Růžek (Gymnázium Lanškroun), Anna Křečková (Gymnázium Žďár nad Sázavou), Luboš Bartík (Gymnázium a SOŠ Vyškov), Marko Bermell (Slovanské gymnázium, Olomouc), Alex Martin Nalepa (ZŠ a MŠ Lískovec, Frýdek-Místek).

14. a 15. května se opět uskutečnilo celostátní (po delší době vícedenní) kolo pro soutěžní věkové kategorie C a D (viz obr.). Soutěžní klání bylo zahájeno v poledne prvního dne v hlavní budově Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze v ulici Albertov, č. p. 2. Účastníci obdrželi jednotná trička a vypravili se do areálu blízkého Vyšehradu plnit terénní úlohy. Čekalo je zhodnocení změn funkce a využití parcel či určení měřítka mapy na základě vzdáleností naměřených ve skutečnosti. Úkol, který byl shledán soutěžícími jako nejobtížnější, představovalo vytvoření plánu viditelné části koryta řeky Vltavy a jeho nejbližšího okolí z vyhlídkových míst na Vyšehradě tak, aby náčrtek splňoval všechny náležitosti mapy (obsahoval legendu, měřítko apod.). Svě odpovědi si mohli soutěžící dopracovat po návratu do učebny na fakultě a následoval společenský program, při němž měly týmy z každého kraje v Česku během dvou minut představit svůj kraj. Všechny nápady byly nejen originální, ale i velmi vtipné. Druhý den dopoledne pokračovala soutěž úlohami na práci s atlasem a písemným testem geografických znalostí, včetně promítaného multimediálního testu, který bývá nedílnou součástí mezinárodních geografických soutěží. Celá organizace soutěže i oprava testů by byly neuskutečnitelné bez výrazné pomoci postgraduálních studentů Geografické sekce (zejména Miroslavy

Ištokové) a členů Ústřední komise ZO (Eduarda Hofmanna, Libora Veličky, Dušana Erbana a Vladimíra Böhma).

Potom už všichni napjatě čekali na vyhlášení výsledků. Slavnostní ceremonie se konala za účasti představitelů dvou institucí, které ZO významně podpořily: Jakuba Langhammera, proděkana Geografické sekce PřF UK v Praze, a Tadeusze Siweka, prezidenta České geografické společnosti. Medailové pozice obsadili v kategorii C:

1. místo Václav Suchan (Gymnázium Nad Alejí, Praha),
 2. místo Václav Táborský (Gymnázium Českolipská, Praha),
 3. místo Daniel Vašek (Gymnázium Žďár nad Sázavou);
- v kategorii D:

1. místo Bruno Jurášek (Gymnázium J. Gutha-Jarkovského, Praha),
2. místo Jiří Navrátil (Gymnázium nad Alejí, Praha),
3. místo Jan Kozák (Gymnázium Cheb),
4. místo Dominik Mazel (Gymnázium a ZUŠ Šlapanice).

Jako další náhradník v pořadí (na 5. místě) však do mezinárodní soutěže postoupil Matěj Vaněk (Gymnázium Frýdek-Místek). Vítězové obdrželi řadu zajímavých cen – například společnost Scientica věnovala do soutěže svítilny zemské glóby, Kartografie Praha, a.s. cenné publikace. Především se však čtvrtice nejúspěšnějších účastníků z kategorie D mohla radovat ze svého postupu na Mezinárodní geografickou olympiádu iGeo do japonského Kjóta (viz další zpráva v těchto ICGS od Jaromíra Kolejky) a trojice soutěžících z kategorie C vyjela reprezentovat Česko na National Geographic World Championship do ruského Petrohradu (viz další zpráva v těchto ICGS od Aleše Rudy).

Na mezinárodní geografické soutěže se nejúspěšnější řešitelé intenzivně připravovali na výběrovém soustředění, které pomohla uspořádat katedra geografie Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity (Brno), z jejichž řad vzešel také odborně-pedagogický doprovod do zahraničí. Zázemí pro třídní akci se podařilo vyjednat v krásném a vybaveném prostředí školského zařízení pro environmentální vzdělávání Lipka na pracovišti Rychta v Krásensku v Moravském krasu. Program soustředění se věnoval zejména práci v terénu. První den byl zaměřen na pozorování městské krajiny. Účastníci navštívili areál administrativních budov Spielberk Office Centre v Brně a pod vedením Hany Svobodové z katedry geografie PedF MU řešili problémové úlohy z oblasti ekonomické geografie, regionálního rozvoje a časoprostorových aspektů pohybu osob. V podvečerních hodinách v Krásensku poskytl tým organizátorů ZO všem soutěžícím zpětnou vazbu jejich práce v celostátním kole a udělil dílčí doporučení. Druhá část programu soustředění se odehrávala ve venkovské krajině Moravského krasu. Účastníci podnikli především tematické mapování se zaměřením na vyhledávání pomníků a drobných sakrálních staveb v krajině. Na základě informací zjištěných v terénu vytvořili prezentaci návrhu naučné stezky a obhajovali ji před komisí vedoucí výběrového soustředění. Poslední den soustředění se soutěžících ujali zejména vedoucí výprav do zahraničí – Aleš Ruda, Jaromír Kolejka a Martina Hupková, kteří s nimi procházeli úlohy z minulých kol mezinárodních soutěží.

S nadsázkou a s trochou žertu, ale také s nadějí do dalších let můžeme zakončit tuto zprávu důkazem, že Zeměpisná olympiáda se snad postupně stává zájmem a prioritou řady geografů napříč subdisciplínami a bez ohledu na jejich

územní a institucionální příslušnost: Registrační značky vozidel organizátorů výběrového soustředění parkujících před budovou školského zařízení v Krásensku, měly počáteční znaky 1AX, 4P6, 3J0, 5B3 a 4M4.

Silvie R. Kučerová, Jakub Langhammer

Zkušenosti z jubilejní 10. Mezinárodní geografické olympiády 2013 v Japonsku

V pořadí desátá světová geografická olympiáda pro věkovou kategorii D (střední školy) se konala ve dnech 30. července až 5. srpna v bývalé metropoli Japonska, v Kjótu za přítomnosti 32 národních reprezentačních týmů ze všech kontinentů. Novinkou oproti minulým olympiádám se stala skutečnost, že se poprvé konala v lichém roce, což je však v plném souladu se změnami, které zavedla Mezinárodní geografická unie IGU do harmonogramu svých akcí. Doposud geografická olympiáda vždy přibližně o týden předcházela konání buď kongresu IGU anebo její regionální konferenci. Ty probíhaly ve dvouletém cyklu (v sudých letech). Proto také uspořádání Regionální konference IGU v Kjótu navázalo na sérii plánovaných každoročních vrcholných setkání geografů zahájenou v Santiagu de Chile v roce 2011, kdy se o jednoleté období olympiád rozhodlo.

Statut mezinárodní geografické olympiády předpokládá účast čtyřlenných národních reprezentačních týmů za zúčastněnou zemi (výjimečně region, z čínských jazykových oblastí přijely opět čtyři týmy: ČLR, Tajvan, Hongkong a Macao). Soutěžící vždy přijíždějí s dvoučlenným doprovodem, který se účastní provedení a vyhodnocení jednotlivých úkolů olympiády a také rozhodování o případných změnách a úpravách soutěže v místě a do budoucnosti. Český tým přijel ve složení: Jan Kozák (Gymnázium Cheb), Dominik Mazel (Gymnázium a ZUŠ Šlapanice), Bruno Jurásek (Gymnázium J. Gutha-Jarkovského, Praha), Matěj Vaněk (Gymnázium Frýdek-Místek) za doprovodu doc. RNDr. Jaromíra Kolečky, CSc. (Masarykova univerzita) a RNDr. Martiny Hupkové (Univerzita Karlova v Praze) (viz obr.). Účast českého týmu lze hodnotit jako úspěšnou. Výprava přivezla dvě bronzové medaile (Jan Kozák, Bruno Jurásek), přičemž získal třetí bronzové medaile (Matěj Vaněk) unikl jen nepatrným rozdílem bodů.

Podobně jako v předchozích ročnících, také soutěž v Kjótu zahrnovala tři hlavní úkoly, v rámci kterých pak účastníci řešili množství úloh: písemný test, terénní výzkum, zpracování jeho výsledků a účelové vyhodnocení, multimediální test. Důležitou roli v řešení trojice úkolů hrál zeměpisný atlas vydavatelství Diercke (Německo) v anglické mutaci, distribuovaný předem pro každého soutěžícího již před zahájením olympiády.

Písemný test se členil do šesti tematických bloků: A – turismus a ochrana, B – sopky a tektonická činnost, C – management urbanizovaných oblastí, D – světová výroba elektřiny, E – klimatická změna v Súdánu, F – světový vývoj. V každém bloku bylo k řešení několik dílčích úkolů (tři až sedm). Tyto úkoly byly formulovány tak, že soutěžící za pomoci atlasu a další podpůrné brožurky s fotografiemi, obrázky a grafy měli sestavit odpověď opírající se o vyhodnocení faktorů majících vliv na daný jev (např. podle atlasu vysvětlit rozdíly

Obr. – Česká výprava v Kjótu –zleva: doc. Jaromír Kolečka, Jan Kozák, Bruno Jurášek, dr. Martina Hupková, Dominik Mazel, (dr. Hana Svatoňová), Matěj Vaněk. Foto pořadatelé

v prostředí v oblasti kolem Juby v Jižním Súdánu a Cuzka v Peru způsobené podnebím, nebo porovnat a zjistit rozdíly mezi rekreačními lokalitami Albir a Benidorm). Čeští zástupci v soutěži se zde většinou umístili ve třetí až čtvrté čtvrtině z celkového počtu účastníků.

Terénní výzkum na téma „Města a voda“ zahrnoval inventarizaci stavu území v městské čtvrti Kjóta zvané Fušimi. Soutěžící se měli zaměřit na mapování těch faktorů prostředí (přírodních, ekonomických a sociálních), které by mohly příznivě i záporně ovlivnit budoucí rozvoj čtvrti. Soutěžící obdrželi brožurku se sadou tematické mapové dokumentace, ekonomické a demografické statistiky. K této části měli sestavit mapu respektující klíčová kartografická pravidla a náležitě podle toho strukturovat legendu. Vedlejším úkolem bylo sestavení krajinného profilu vyznačenou trasou v podkladové mapě. Tato práce trvala celkem jeden den za poměrně nepříznivého počasí (déšť, horko kolem 35 °C).

Následující den studenti měli provést vyhodnocení sebraných podkladů a sestavit minimálně čtyři scénáře rozvoje území podle tematik, které si sami zvolili, a formulovat aktivity, které by vedly k dosažení cílů rozvojových scénářů. Zde se pořadatelé dopustili jisté chyby, že předem nevysvětlili rozdíl mezi scénářem a aktivitou, takže řada „scénářů“ byla vlastně popisem jediné „aktivity“ (např. „oprava fasád domů“ byla současně „zvelebením území“). Čeští reprezentanti se s jedinou výjimkou umístili ve třetí čtvrtině soutěžního pole.

Multimediální test představoval znalostní soutěž. Ve vymezeném čase jedné hodiny měli zodpovědět celkem 40 otázek rozmanité geografické povahy (od rozpoznání lokalit, přes výběr správné odpovědi z nabídky po analýzu a interpretaci dokumentu – např. grafu). Čeští reprezentanti se umístili na čelných místech, všichni v první čtvrtině soutěžících.

Zatím je ještě předčasné dělat konkrétní rozbor a závěry nad výsledky české reprezentace, avšak zcela zřejmý je rozpor mezi znalostní a dovednostní

stránkou geografických kompetencí českých soutěžících. Zanedbávání dovednostní stránky v české základní a středoškolské geografii, tedy vedení k praktické upotřebitelnosti zeměpisu v běžném životě a v potřebách teritoriálního managementu, vede k jistému riziku v perspektivách udržení geografie na školách vůbec.

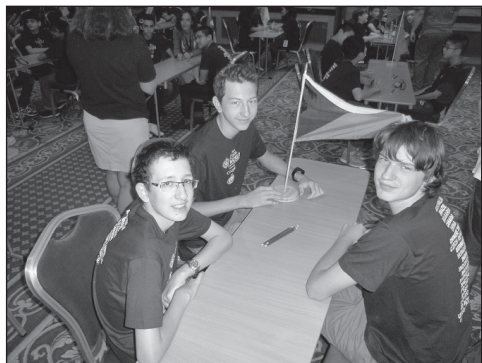
Vedle soutěžní části byla olympiáda bohatá na kulturní akce a exkurze. Závěrem byli nositelé zlatých medailí veřejně dekorováni japonským ministrem školství a vědy při příležitosti zahájení Regionální konference IGU v Kyoto International Conference Center za přítomnosti prince a princezny Akishino, řady dalších vzácných hostů konference, představitelů IGU a Japonské geografické společnosti a samozřejmě pléna všech přítomných účastníků konference. Absolutním vítězem v soutěži jednotlivců se stal reprezentant Singapuru, v týmové soutěži zvítězilo Rumunsko před Chorvatskem a Singapurem. Český tým se umístil na 17. místě. Zájemcům pořadatelé olympiády nabídli účast v jedenapůldenní exkurzi z Kjóta do Tokia. Pro české reprezentanty byla uskutečněna za významné podpory tuzemského soukromého sponzora a příznivce geografie podstatně obsáhlejší exkurze po středním Honšú mezi Tichým oceánem a Japonským mořem po trase Kjóto–Nara–Owase–Nagoja–Takajama–Tojama–Macumoto–Kufu–Jokohama–Tokio. Hlavní část nákladů ovšem neslo české Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Geografická sekce Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, bez jejichž participace by se jinak česká účast sotva dala uskutečnit.

Jaromír Kolejka

Mladí čeští geografové na soutěži National Geographic World Championship

Již 13. ročník světové mezinárodní geografické soutěže uspořádala společnost National Geographic Society ve dnech 27. 7. – 1. 8. 2013 v ruském Petrohradu. Jedná se o geografickou soutěž, kterou National Geographic Society pořádá každé dva roky pro žáky (studenty) do 15 let. Českou republiku reprezentovali Daniel Vašek (Gymnázium Žďár nad Sázavou), Václav Tábořský (Gymnázium Českolipská, Praha) a Václav Suchan (Gymnázium Nad Alejí, Praha; viz obr.), kteří si své místo v reprezentačním výběru zasloužili umístěním na prvních třech místech v celostátním kole Zeměpisné olympiády v soutěžní věkové kategorii C. Soutěžní událost, jak to u této akce bývá tradicí, nežije pouhou soutěží geografických znalostí a dovedností, ale je také příležitostí pro poznání odlišných kultur a zajímavých lokalit místa konání. Členové národních týmů tak mají příležitost se nejen utkat se světovou špičkou ve své věkové kategorii, ale mohou také navázat nové kontakty nebo si procvičit komunikaci v cizím jazyce.

První den začal ubytováním v hotelu Renaissance v samotném centru Petrohradu a společenským večerem, na kterém byly představeny jednotlivé soutěžní týmy (letos jich bylo 18 – Austrálie, Bulharsko, Kanada, Čína, Tajwan, Česko, Německo, Maďarsko, Indie, Indonésie, Mexiko, Mongolsko, Nigérie, Polsko, Rusko, Slovensko, Velká Británie a USA) a účastníci byli seznámeni

Obr. – Český tým v Petrohradu: nahoře s vlajkou Václav Suchan, vlevo Daniel Vašek, vpravo Václav Táborský. Foto A. Ruda

místa konání soutěže umístěna očekávaně v historicky a kulturně bohatém Petrohradu zaměřena na atributy kulturní krajiny. Jednotlivé týmy obdržely fotoaparát, mapu s vyznačenou oblastí pohybu a třemi památkami a zadání, které soutěžícím ukládalo pořídit fotografie třech zadaných památek a sedmi dalších atributů kulturní krajiny ve vymezeném území, o kterých jsou soutěžní týmy přesvědčeny, že co nejpřesněji vystihují kulturněhistorický charakter Petrohradu. V odpolední části následoval prezentovaný komentář pořízených fotografií. První kolo hodnotilo 20 porotců (18 zástupců jednotlivých států + dva z National Geographic Society). Porotci obdrželi hodnotící kritéria (př. jestli fotografie dokumentují požadované atributy kulturní krajiny, vystihují kulturněhistorický charakter Petrohradu apod.) a celkem mohli přidělit maximálně 40 bodů. Bodování s nejvyšším a nejnižším počtem bodů bylo z hodnocení vyřazeno, ze zbývajících se následně vytvořil aritmetický průměr, který představoval výslednou bodovou hodnotu za první kolo.

Druhá část soutěže, písemný test, obsahovala jak otevřené, tak uzavřené otázky a soutěžní týmy dostaly zadání v anglické i národní jazykové mutaci. Tentokrát byly otázky přiměřenější věku soutěžícím, než tomu bylo v předchozích ročnících soutěže, i tak ale k úspěšnému bodovému zisku nestačily pouhé znalosti základní školy.

Po těchto dvou kolech byly vyhodnoceny tři nejúspěšnější týmy (USA, Kanada a Indie), které postupovaly do finálového kola. Čtvrtý den soutěže byl pro ostatní oddechový a společně s průvodkyněmi jsme se vypravili na okružní jízdu Petrohradem a do jeho okolí. Finálové kolo se konalo v auditoriu Ruské geografické společnosti a o jeho moderování se již tradičně postaral známý americký moderátor Alex Trebek. Postupující týmy se utkaly v osmi kolech, skládající se ze dvou až tří dílčích kol, ve kterých odpovídaly jako tým i jako jednotlivci. Otázky finálového kola byly spíše faktografické než geografické a vyžadovaly vcelku detailní přehled tvaru ostrovů poloostrovů a dalších částí souše. Překvapilo mě, s jakou rychlostí odpovídal především americký tým. V závěrečném bodovém součtu zvítězili s náskokem Američané, týmy Kanady a Indie skončily nerozhodně. Přistoupilo se proto k rozhodujícímu devátému kolu, ve kterém byli úspěšnější Kanadané. Český tým skončil v celkovém pořadí na 15. místě,

s detailním programem. Druhý den soutěže byl věnován terénním aktivitám, třetí den následoval písemný znalostní test s vyhlášením třech postupujících týmů, čtvrtý den byl vyplněn celodenním výletem a pátý den vrcholil finálovým kolem a společenským večerem, který celou soutěž ukončil. Potom se již účastníci navraceli domů.

Celá soutěž se skládá z předfinálových kol (terénní aktivity a písemný test) a finálového kola, kterého se účastní jen tři nejlepší týmy, které v celkovém součtu obdržely nejvíce bodů. Terénní aktivita byla podle

nutno ovšem dodat, že s minimálním bodovým odstupem od ostatních, a získal tak 104 bodů ze 140 možných. Soutěžícím je potřeba za řádnou reprezentaci poděkovat a ostatní motivovat zájmem o geografickou problematiku, jejíž excelentní zvládnutí v celostátním kole Zeměpisné olympiády jim může zajistit místo v reprezentačním týmu na této soutěži v roce 2015. V příštím roce se National Geographic World Championship bohužel nekoná, jelikož je pořádán pouze každý lichý rok.

Aleš Ruda